

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์

อำเภอมะขาม มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ว่าเดิมเป็นเมืองของขอมมาแต่โบราณ และตกมาอยู่ในความครอบครองของไทยเมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยา เพราะปรากฏว่าในปัจจุบันนี้ยังมีราษฎรในพื้นที่อำเภอมะขามที่มีเชื้อสายของพวกชองหรือเขมร และชาวเขาอยู่บ้างบางแห่ง

ในสมัยโบราณ อำเภอมะขาม ได้จัดการปกครองเป็น **ตำบล** สำหรับเก็บส่วยอากรต่างๆ ไม่ได้จัดการปกครองเป็นอำเภอเช่นปัจจุบันนี้ โดยมีที่ทำการ**ตำบล** ตั้งอยู่ที่ บ้านท่าหลวง (ตำบลท่าหลวงในปัจจุบันนี้) ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำจันทบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอมะขามปัจจุบัน 6 กิโลเมตร ต่อมาเมื่อ ร.ศ. 118(พ.ศ. 2442) ทางราชการ ได้เปลี่ยนการปกครองจาก **ตำบล** เป็น **อำเภอ** และมาตั้งที่ว่าการอำเภออยู่ที่บ้านท่าหลวง ที่เดิม เรียกว่า อำเภอท่าหลวง โดยมีพระพลสงคราม (กรืด) นายตำบลเดิม เป็นนายอำเภอคนแรก ของอำเภอท่าหลวง

ครั้งต่อมา ร.ศ. 119 (พ.ศ. 2443) สมัยนั้นฝรั่งเศส ได้เข้ายึดจันทบุรีและได้มีบุคคลชาวต่างประเทศ และพ่อค้าวานิช ได้เดินทางไปค้าขายระหว่างจันทบุรี กับ เมืองไพลิน จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยเดินทางตามเส้นทางผ่านบ้านมะขาม และมักจะมีเหตุร้ายเกิดขึ้นระหว่างเดินทางบ่อยๆ ทางราชการจึงได้พิจารณาเห็นว่า ที่ว่าการอำเภอเดิมที่ตั้งอยู่บ้านท่าหลวงนั้น อยู่ห่างเส้นทางจากจันทบุรีที่จะไปไพลิน ไม่สะดวกต่อการที่จะเป็นด่านตรวจคนเข้าเมืองและสินค้าต่างๆ จึงได้มีคำสั่งให้ย้ายที่ว่าการอำเภอมาตั้ง ณ บ้านมะขาม แต่ยังคงเรียกชื่อว่า ที่ว่าการอำเภอท่าหลวง ตามเดิม สมัยนั้นพระเทพสงคราม (แบน บุญนาค) ภายหลังเป็น หลวงจันทราษฎร์บัญชา เป็นนายอำเภอท่าหลวง ต่อมาในปี พ.ศ. 2460 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่ออำเภอใหม่ โดยใช้ชื่อว่า **อำเภอมะขาม** เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหมู่บ้านที่ตั้งอำเภอ ตั้งแต่นั้นมา

คำว่า **มะขาม** นั้น ซึ่งเป็นชื่อหมู่บ้านได้ใช้เรียกขานมานานแล้ว ตามทางสันนิษฐานและหลักฐานต่างๆ พอน่าเชื่อถือได้ว่าเดิมชาวบ้านเรียกว่า **บ้านมาขาม** ซึ่งแปลว่า เกรงกลัวหรือเกรงขาม เพราะภูมิประเทศของหมู่บ้านนี้เดิมเป็นป่าทึบ ไม่มีบ้านเรือนราษฎรอยู่อาศัย เมื่อย้ายอำเภอมาตั้งใหม่ๆ ปรากฏว่ามีบ้านเรือนราษฎรเพียง 3 - 4 หลังคาเรือน

การเดินทางไปมาระหว่างจังหวัดจันทบุรีกับบ้านไพลิน จังหวัดพระตะบอง เป็นไปด้วยความยากลำบากและเปลี่ยวมาก มีไข้ป่า(มาลาเรีย)และสัตว์ร้ายนานาชนิด ชุกชุมมาก ทำให้เป็นที่เกรงขามแก่บรรดาผู้ที่เดินทางไปมาเป็นอย่างยิ่ง และในปีหนึ่งๆ ปรากฏว่ามีคนเสียชีวิตด้วยไข้ป่าและสัตว์ทำร้ายเป็นจำนวนมาก จึงได้ขนานนามหมู่บ้านนี้ขึ้นว่า **บ้านมาขาม** ครั้งต่อๆ มาการเรียกขานนามหมู่บ้านนี้ค่อยๆ เปลี่ยนไปจากคำว่ามาขาม ที่ออกเสียงยาว มาเป็น **มะขาม** จนกลายเป็น บ้านมะขาม ถึงปัจจุบันนี้

1.5 พื้นที่การปกครองแสดงจำนวนหมู่บ้าน หลังคาเรือน และประชากร

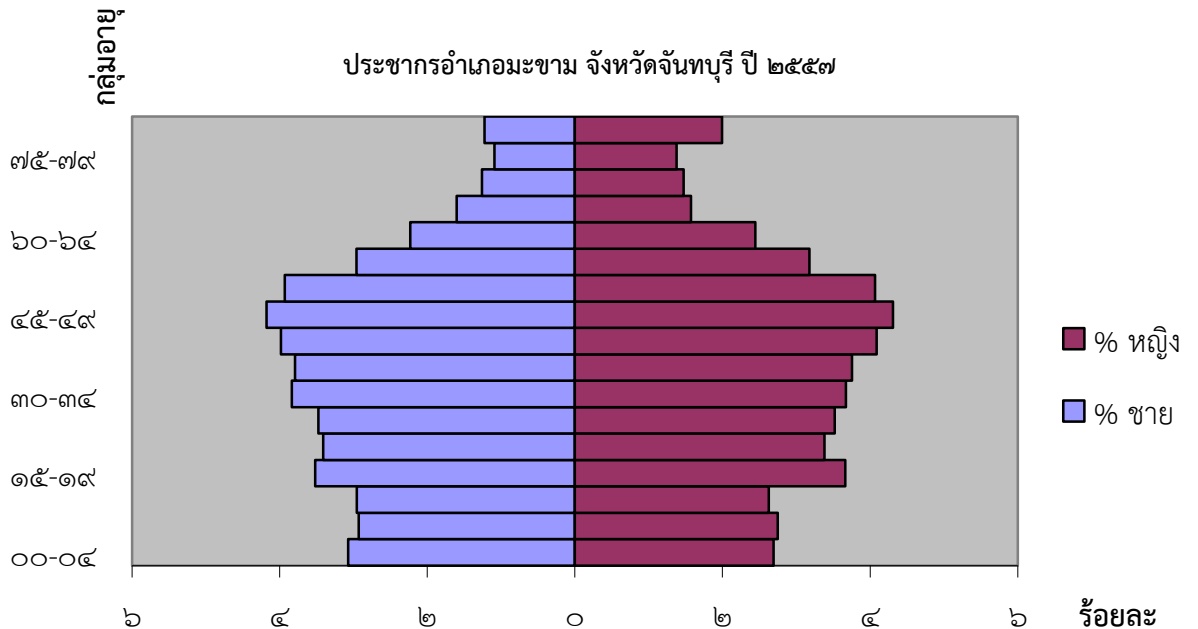
ตารางที่ 1 แสดงตำบล หมู่บ้าน หลังคาเรือน จำนวนประชากรอำเภอมะขาม ปี 2557

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	หลังคาเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
ปัดวี	12	2,929	3,737	3,626	7,363
วังแฉ่ม	12	1,531	2,039	2,107	4,146
มะขาม	10	2,667	3,727	3,942	7,669
ฉม้น	9	1,491	2,135	2,070	4,205
อ่างศิรี	8	1,879	2,629	2,692	5,321
ท่าหลวง	8	1,050	1,214	1,262	2,476
รวม	59	11,547	15,481	15,699	31,180

ที่มา: ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ณ 1 กรกฎาคม 2557

1.6 โครงสร้างปิรามิดประชากร

ภาพที่ 2 โครงสร้างปิรามิดประชากรอำเภอมะขามจังหวัดจันทบุรี ปี 2557

1.7 ข้อมูลประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและจำแนกรายตำบล

ตารางที่ 2 ข้อมูลประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและจำแนกรายตำบล อำเภอมะขาม ปี 2557

ตำบล	จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุ													
	0 - 4 ปี		5 - 9 ปี		10 - 14 ปี		15 - 19 ปี		20 - 24 ปี		25 - 59 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ
ปลิวี	266	222	249	253	250	223	280	251	275	251	1970	1898	447	528
วังแฉ่ม	108	103	98	91	107	108	135	138	142	123	1089	1142	360	402
มะขาม	201	161	201	208	219	196	244	277	232	238	2015	2073	615	789
ฉมัน	139	114	119	127	125	121	181	137	173	142	1098	1110	300	319
อ่างคีรี	189	165	141	121	169	134	168	168	184	205	1386	1449	392	450
ท่าหลวง	63	53	63	55	69	53	67	76	67	74	648	669	237	282
อำเภอมะขาม	966	818	871	855	939	835	1075	1047	1073	1033	8206	8341	2351	2770

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ 1 กรกฎาคม 2557

1.8 อาชีพ

การทำนาข้าว บริเวณที่ราบชายเขาในพื้นที่ตำบลปลิวีและตำบลฉมัน

การทำสวนผลไม้ บริเวณตอนใต้ของอำเภอติดกับอำเภอเมืองและอำเภอเขาฉิมชุกฎในตำบล

ท่าหลวง ตำบลอ่างคีรีและตำบลวังแฉ่ม

รับจ้าง มีเล็กน้อยในพื้นที่ตำบลปลิวี

1.9 ข้อมูลด้านศาสนา

ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99.95 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.05

มีวัดพุทธ 19 แห่ง โบสถ์คริสต์ 1 แห่ง

ตารางที่ 3 ข้อมูลศาสนาสถานจำแนกรายตำบล อำเภอมะขาม ปี 2557

ตำบล	วัด	สำนักสงฆ์	โบสถ์คริสต์
ปลิวี			
วังแฉ่ม			
มะขาม			
ฉมัน			
อ่างคีรี			
ท่าหลวง			
รวมอำเภอมะขาม			

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลสาธารณสุขอำเภอมะขาม 1 ตุลาคม 2557

1.10 ข้อมูลด้านการศึกษา

ตารางที่ 4 ข้อมูลสถานศึกษาจำแนกรายตำบลอำเภอมะขามจังหวัดจันทบุรีปี 2557

ตำบล	โรงเรียน
------	----------

“ เป็นเครือข่ายบริการสุขภาพที่มีคุณภาพภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม

ในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเพื่อประชาชนมีสุขภาพดี ”

”

เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

	มัธยมศึกษา	ขยายโอกาส	ประถมศึกษา	ตชด.	เอกชน	ศูนย์เด็กเล็ก
ปัสวี	1	1	4	-	1	1
วังแฉิม	-	-	1	-	-	1
มะขาม	-	-	2	-	-	2
ฉม้น	-	-	2	-	-	1
อ่างศิรี	-	-	1	1	-	1
ท่าหลวง	-	-	1	-	-	1
รวม	1	1	11	1	1	7

ที่มา ศูนย์ข้อมูลสาธารณสุขอำเภอมะขาม 1 ตุลาคม 2557

ตารางที่ 5 ข้อมูลนักเรียนก่อนประถมและประถมศึกษาอำเภอมะขามจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2557

เพศ	ก่อน ประถมศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	รวม
ชาย								
หญิง								
รวม								

ที่มา ศูนย์ข้อมูลสาธารณสุขอำเภอมะขาม 1 ตุลาคม 2557

ตารางที่ 6 ข้อมูลนักเรียนก่อนประถมและประถมศึกษาอำเภอมะขามจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2557

เพศ	มัธยมศึกษาตอนต้น				มัธยมศึกษาตอนปลาย			
	ม.1	ม.2	ม.3	รวม	ม.4	ม.5	ม.6	รวม
ชาย								
หญิง								
รวม								

ที่มา ศูนย์ข้อมูลสาธารณสุขอำเภอมะขาม 1 ตุลาคม 2557